

Sygn. akt II UK 271/13

POSTANOWIENIE

Dnia 24 października 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z wniosku H. G.-W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G.
o wzowienie wypłaty świadczenia ,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 24 października 2013 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawczyni od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 5 marca 2013 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 5 marca 2013 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację H. G.-W. od wyroku z dnia 6 marca 2012 r., którym Sąd Okręgowy w G. oddalił odwołanie wnioskodawczyni od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. z dnia 13 października 2011 r., wstrzymującej wypłatę emerytury z uwagi na kontynuację zatrudnienia.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku wnioskodawczyni zarzuciła naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię, która spowodowała błędne zastosowanie art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (dalej: „ustawa emerytalna”) w związku z art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (dalej: „ustawa zmieniająca”) i przyjęcie, że niekonstytucyjność tych przepisów stwierdzona wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada

2012 r., K 2/12 nie miała wpływu na treść „wyroku zaskarżonego apelacją”, chociaż przepisy te nie mogły stanowić podstawy wstrzymania emerytury skarżącej.

Wskazując na powyższy zarzut skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniony został w pierwszym rzędzie występowaniem w sprawie istotne zagadnienie prawnego, sprowadzającego się do odpowiedzi na pytanie, „czy art. 103a ustawy [emerytalnej] w związku z art. 28 ustawy zmieniającej ma zastosowanie do emerytów, którzy nabyli prawo do emerytury przed uchyleniem art. 103 ust. 2a ustawy [emerytalnej]” oraz jak należy rozumieć „nabycie” emerytury nie tylko na gruncie ustawy, ale również w kontekście stwierdzonego przez Trybunał problemu niekonstytucyjnego: czy „nabyciem” było jedynie spełnienie warunków dotyczących wieku i stażu, czy też właśnie z uwagi na treść ryzyka emerytalnego rzeczywistym „nabyciem” było dopiero spełnienie przesłanek, które upoważniały organ rentowy do efektywnej wypłaty świadczenia. W ocenie skarżącej, konieczna jest wypowiedź Sądu Najwyższego w kwestii, „czy uchylenie art. 103 ust. 2a ustawy [emerytalnej] i wznowienie wypłaty zawieszonych emerytur nie spowodowało w przypadku tych ubezpieczonych zmiany treści ryzyka emerytalnego i nabycia tego prawa, którego późniejsze ograniczanie podlegało ochronie na podstawie art. 2 Konstytucji RP. Za przyjęciem, że taka zmiana miała miejsce przemawia to, iż uchylenie art. 103 ust. 2a ustawy dotyczyło także tych emerytów, którzy w rozumieniu art. 100 ust. 1 ustawy nabyli (bez efektywnej realizacji) prawo do emerytury przed dniem 8 stycznia 2009 r. Ponadto skarżąca wskazała na oczywistą zasadność skargi, gdyż wstrzymanie emerytury mimo wznowienia jej wypłaty i nabycia przez wnioskodawczynię prawa „w sposób efektywny”, naruszyło art. 2 Konstytucji RP, a przede wszystkim zasadę ochrony praw nabytych i/lub zasadę zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarżąca odwołuje się do przesłanek występowania istotnego zagadnienia prawnego oraz oczywistej zasadności skargi. Po pierwsze - twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienie z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468). W konsekwencji nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu. Po drugie - z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” (*prima facie*) i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia. Jest tak dlatego, że o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, iż jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania koniecznej jest wykazanie kwalifikowanej podstawy naruszenia prawa materialnego lub procesowego widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez wdawania się w pogłębioną analizę prawną. Z tego względu przyjmuje się, że nie spełnia tego wymagania odwołanie się do podstaw kasacyjnych i opatrzenie zawartego tam zarzutu dodatkowo mianem rażącego, ewidentnego lub oczywistego, jeżeli nie zostanie wykazane, w czym przejawia się oczywistość naruszenia wskazywanych

przepisów (por. między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 marca 2012 r., I UK 382/11, LEX nr 1215133 i orzeczenia tam powołane).

Skarżąca nie odnosi się do tak rozumianej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność. Nie można bowiem przyjąć istnienia takiej okoliczności w sytuacji, gdy sam skarżący przyznaje, że występujące w sprawie problemy prawne są skomplikowane do tego stopnia, iż przepisy, których naruszenie zarzucono w podstawach kasacyjnych, stały się punktem wyjścia do formułowania zagadnienia prawnego tak istotnego, że wymagającego zaangażowania Sądu Najwyższego.

Formułowane przez skarżącą wątpliwości na tle art. 103a ustawy emerytalnej w związku z art. 28 ustawy zmieniającej znalazły już rozstrzygnięcie w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Mianowicie w wyroku z dnia 6 sierpnia 2013 r., II UK 4/13 (niepublikowanym), wyjaśniono, że w stosunku do osób, które prawo do emerytury nabyły przed dniem uchylecia art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej (8 stycznia 2009 r.), wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r., K 2/12 (Dz.U. z 2012 r., poz. 1285) nie ma zastosowania. Przepis art. 103a tej ustawy, znoszący możliwość pobierania emerytury bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy, obejmuje wszystkich emerytów, a więc zarówno tych, którzy prawo do emerytury uzyskali od dnia jego wejścia w życie, jak również tych, którzy przeszli na emeryturę wcześniej. Ci emeryci, którzy nabyli prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2011 r., na podstawie art. 28 ustawy zmieniającej, mogli ją pobierać bez rozwiązania umowy o pracę do dnia 30 września 2011 r. Nie pogarsza to sytuacji osób, które w chwili nabycia prawa do emerytury podlegały reżimowi art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej i nie narusza zasady ochrony praw nabytych ani zaufania obywateli do Państwa i stanowionego przez nie prawa (tak w wyrokach Sądu Najwyższego z dnia 14 sierpnia 2013 r., III 117/12 i z dnia 14 sierpnia 2013 r., III UK 118/12, niepublikowanych). Nie budzi przy tym żadnych wątpliwości, że nabycie prawa do świadczenia następuje z dniem spełnienia wszystkich wymaganych prawem warunków (art. 100 ustawy emerytalnej), a prawo do jego realizacji powstaje nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu (art. 129 ust. 1 te ustawy).

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.

aw